

Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer:
Z/25/708418

Onderwerp

Jaarstukken 2024, ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 van de
Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg (hierna: GR ODZL).

Voorstel

De gemeenteraad besluit:

1. Van de jaarstukken 2024 van de GR ODZL kennis te nemen;
2. Met de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 van de GR ODZL in te stemmen;
3. Geen zienswijze op de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 van de GR ODZL in te dienen.

Inleiding

Het dagelijks bestuur van de GR ODZL heeft de jaarstukken 2024, de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten. Aan de raden wordt gevraagd om uiterlijk 11 juni 2025 hun zienswijzen op de ontwerpbegroting 2026 aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. Aangezien de behandeling plaatsvindt in de raadsvergadering van 5 juni 2025 kan de gemeenteraad eventuele zienswijzen tijdig aanreiken.

Het dagelijks bestuur dient voorafgaand aan het vaststellen van de begroting door het algemeen bestuur van de GR ODZL schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijzen. De ingediende zienswijzen en de gemotiveerde reactie worden samen met de ontwerpbegroting aangeboden aan het algemeen bestuur ter vaststelling in haar vergadering van 2 juli 2025.

Beoogd effect

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), meer specifiek artikel 34b (wat betreft de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening) en artikel 35 (wat betreft de ontwerpbegroting en wijzigingen van de begroting) heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegroting

Het college stelt aan de gemeenteraad voor om geen zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029.

Burgemeester

mr. J.Th.C.M. Verheijen

gemeentesecretaris/ algemeen directeur

drs. P. Sennema

Inhoudelijke toelichting

Jaarstukken GR ODZL 2024

In de jaarstukken 2024 van de GR ODZL staan de belangrijkste trends, ontwikkelingen en resultaten over het jaar 2024. Deze jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- en control cyclus en bestaan uit:

1. Het jaarverslag 2024, bestaande uit de verantwoording en de paragrafen.
2. De jaarrekening 2024, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten over het boekjaar en de toelichtingen. Dit is de financiële verantwoording opgesteld volgens het daarvoor geldende wettelijk kader.

Bij de aanbidding van deze jaarrekening is ook de controleverklaring van de accountant en de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur opgenomen.

Ontwerpbegroting 2026 ODZL

Algemeen

De ontwerpbegroting 2026 is in grote lijnen een voortzetting op de begroting 2025. Een begroting die in het teken stond van het plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg. In 2026 verwacht de GR ODZL te voldoen aan de robuustheidscriteria en hun taken op een adequate wijze te kunnen uitvoeren.

In de ontwerpbegroting wordt een aantal ontwikkelingen geschetst. Vooralsnog worden deze ontwikkelingen niet financieel vertaald. Er wordt eerst bezien of de verandering in takenpakket binnen de financiële kaders kan worden gerealiseerd. De ontwerpbegroting 2026 komt uit op € 22,0 mln., zijnde een toename van ca. € 1,3 mln. ten opzichte van de omvang van de vastgestelde begroting 2025, zijnde € 20,7 mln.

Voorgestelde wijzigingen

In het licht van het financiële 'ravijnjaar' 2026 is in het algemeen bestuur van 4 juli 2024 toegezegd om de bezuinigingsmogelijkheden bij de ODZL nader te onderzoeken. Gezien de robuustheidscriteria zit er geen structurele ruimte in de begroting. Verplichte taken zouden dan niet kunnen worden gerealiseerd. Incidenteel is er wel ruimte gevonden door onder andere inzet van bestemmingsreserves en het laten vrijvallen van SPUK-gelden, dit heeft geresulteerd in een lagere gemeentelijke bijdrage in 2024.

Recentelijk heeft de Provincie Limburg een uitvraag gedaan naar extra werkzaamheden. Dit betreft jaarlijks een bedrag van ca. € 2,5 tot € 2,8 miljoen. Dit is niet in de ontwerpbegroting verwerkt, omdat besluitvorming hierover in Provinciale Staten niet eerder dan op 21 maart 2025 staat gepland. Vooralsnog zal dit geen invloed hebben op de bijdragen van de overige deelnemers, aangezien tegenover de hogere baten vanuit de Provincie eenzelfde verhoging van lasten zal staan.

Argumenten

JAARSTUKKEN 2024 GR ODZL

1.1 De jaarrekening sluit af met een positief resultaat en is goedgekeurd door de accountant. Het positieve resultaat na inzet van beschikbare bestemmingsreserves voor gemaakte kosten in 2024 wordt ten dele toegevoegd aan de algemene reserve en ten dele teruggestort aan de deelnemende gemeenten, dit bestemmingsvoorstel past binnen de hiervoor gemaakte afspraken.

Het voorstel van de ODZL is om de bestemmingsreserves nieuwe bodemtaken ingroeimodel (€ 300.086), nieuwe MBA basistaken ingroeimodel (€ 300.000) en juridische ondersteuning (€ 10.000) in te zetten ter dekking van in dit kader in 2024 gemaakte kosten.

Naar aanleiding van de uitgevoerde risico-inventarisatie volgt een noodzakelijke verhoging van het weerstandsvermogen met € 159.695. De reserves (incl. post onvoorzien van € 201.901 in de begroting 2026) komen daarmee op een niveau van 5,2% van de begroting 2026. Het maximum is bepaald op 10%.

Na aanwending van de bestemmingsreserves en de verhoging van het weerstandsvermogen is het te verdelen resultaat € 1.757.775.

In de rechtmatigheidsverantwoording zijn geen afwijkingen geconstateerd. Het accountantsrapport geeft ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording een aanbeveling om een eigen interne controledossier te vormen.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven.

ONTWERPBEGROTING 2026 GR ODZL

2.1 De ontwerpbegroting heeft een duidelijke koppeling met de gemeentelijke doelstellingen.

De ODZL voert in opdracht van gemeente Sittard-Geleen wettelijke taken en adviestaken uit op gebied van milieu. Daarbij levert de ODZL kennis en expertise bij vergunningverlening, toezicht en handhaving.

2.2. De beleidsspeerpunten van de GR ODZL voor 2026 zijn vastgelegd in het Meerjarenbeleidsplan 2024-2027.

De ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 omvat belangrijke ontwikkelingen. Een aantal ontwikkelingen wordt onderstaand verder toegelicht. Vooralsnog zijn deze ontwikkelingen niet financieel vertaald.

Robuuste ODZL

In 2021 constateerde de commissie Van Aartsen dat de omgevingsdiensten in Nederland niet toegerust waren voor hun taken. Om uitvoering te geven aan de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen werd een interbestuurlijk programma opgericht: het IBP VTH. Dit programma had tot doel om in gezamenlijkheid het VTH-stelsel te versterken. Elke omgevingsdienst in Nederland moet op 1 april 2026 robuust zijn. Het Algemeen Bestuur van de ODZL heeft in het voorjaar van 2024 een plan van aanpak voor een robuuste ODZL vastgesteld. In het najaar van 2024 beoordeelde het ministerie van IenW alle plannen van aanpak. In hun eerste oordeel over het plan van aanpak van de ODZL gaven zij aan het niet duidelijk was of de ODZL op 1 april 2026 robuust zou zijn. In januari 2025 heeft het ministerie van IenW haar eerdere oordeel bijgesteld. De verwachting is nu dat de ODZL, op een enkele kanttekening na, aan de robuustheidscriteria zal voldoen per 1 april 2026.

Mede op basis van het plan van aanpak zijn verschillende onderzoeken gestart die in 2025 worden afgerond. De aanbevelingen zullen deels in 2025 en deels in 2026 worden geïmplementeerd. Dit betreft onder andere:

- Het *bedrijfsplan milieu gerelateerde plustaken* maakt inzichtelijk wat de financiële en kwalitatieve effecten zijn van het inbrengen van plustaken. Het bedrijfsplan wordt medio 2025 opgeleverd. De effecten hiervan kunnen vanaf 2026 zichtbaar zijn.

- o De *financieringssystematiek*. Medio 2025 wordt een implementatieplan opgesteld wat kan resulteren in een nieuwe opzet van de financieringssystematiek vanaf het begrotingsjaar 2027.
- o Het *verantwoordings- en rapportageproces VTH*. Het onderzoek gaf aan dat een andere wijze van data verzamelen, analyseren zou zorgen voor meer transparantie en sturingsmogelijkheden. Vanaf 2026 wordt de nieuwe systematiek toegepast.

Milieutoezicht

In 2024 is in opdracht van de ODZL en in samenwerking met gemeenten een regionale risicomodule opgeleverd. De risicomodule vormt vanaf 2026 de basis van het milieutoezicht van de ODZL.

Energietoezicht

Het toezicht op de energiebesparingsplicht is sinds juli 2023 aangemerkt als een basistaak voor de ODZL. Door de verschuiving van de toezichtstaak van gemeenten naar de omgevingsdiensten is een aanzienlijke uitbreiding van capaciteit nodig. De SPUK THE gelden die tot en met 2025 als subsidie zijn toegekend krijgen naar verwachting een structureel karakter. Deze subsidie dekt slechts een beperkt deel van de kosten.

2.3. De begroting heeft geen grote afwijkingen in beleid, er zijn echter wel afwijkingen in de financiën.

De ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van de GR ODZL groeien ten opzichte van de begroting 2025 structureel met € 1,34 mln. De belangrijkste wijzigingen in 2026 ten opzichte van de begroting 2025 zijn:

a) Loonindex salarissen/inhuur	€	831.585
b) 2x 0,5 fte ingroei Bedrijfsvoering Robuustheid	€	125.967
c) 3,0 fte Maatwerk C02	€	362.155
Salarissen en inhuur personeel	€	1.319.707
d) Inhuur omzetting MBA	€	-352.000
e) Innovatie- en ontwikkelbudget	€	220.000
f) Overige mutaties	€	157.241
Overige posten	€	25.241
 Totaal	 €	 1.344.948

Kanttekeningen

1. De in de ontwerpbegroting beschreven ontwikkelingen zijn voornamelijk niet financieel vertaald, waardoor deze niet zijn meegenomen in de begroting 2026. Deze ontwikkelingen zullen kritisch worden gevolgd.

Inclusie

Dit voorstel betreft de jaarlijkse P&C stukken van de GR ODZL. Inclusie richt zich hier op de vraag of deze stukken voor iedereen beschikbaar en begrijpelijk zijn. De vraag over de beschikbaarheid kan met 'ja' beantwoord worden. Wat betreft de 'begrijpelijkheid' van de stukken kunnen nog stappen gezet worden, hoewel dergelijke omvangrijke en financiële documenten vaak een bepaalde mate van onbegrijpelijkheid zullen hebben.

Duurzaamheid

Dit voorstel betreft de jaarlijkse P&C stukken van de GR ODZL. Het thema duurzaamheid is hierop niet van toepassing.

Financiën

Jaarrekening 2024

Na aanwending van de bestemmingsreserves en de verhoging van het weerstandsvermogen is het te verdelen resultaat € 1.757.775. Dit resultaat zal worden verdeeld tussen de deelnemers. Voor Sittard-Geleen resulteert dit in een teruggave van €87.266. Dit bedrag zal terugvloeien naar de algemene middelen van de gemeente Sittard-Geleen.

Ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029

Voor de uniformiteit en de inzichtelijkheid worden alle financiële consequenties van alle gemeenschappelijke regelingen die voortkomen uit de concept begrotingen 2026 verwerkt in de programmabegroting 2026 van de gemeente Sittard-Geleen. Hierdoor worden alle financiële aanpassingen in één P&C product verwerkt.

De wijziging van de begroting ter hoogte van € 1.34 mln. komt voor Sittard-Geleen neer op een verhoging van € 38.905 in de ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 en wordt als volgt gedekt:

- € 24.055 ten laste van de stelpost inflatie op gemeentelijk concernniveau;
- € 14.850 ten laste van de Algemene Middelen gemeente Sittard-Geleen.

Deze financiële mutaties worden meegenomen in de eerstvolgende P&C rapportage.

Communicatie en Participatie

Het collegebesluit wordt gecommuniceerd via de openbare besluitenlijst. De gemeenteraad ontvangt ten behoeve van haar besluitvorming het bijgevoegde raadsvoorstel. De GR ODZL wordt na besluitvorming op de hoogte gebracht van de besluitvorming van de gemeenteraad.

Vervolg

Behandeling in de rondevergadering van 15 of 22 mei 2025

Besluitvorming in de raadsvergadering van 5 juni 2025.

Het algemeen bestuur neemt op 2 juli 2025 een vaststellingsbesluit over de ontwerpbegroting.

Openbare besluitenlijst

De gemeenteraad van Sittard-Geleen heeft de jaarstukken 2024, de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg ontvangen. De gemeenteraad heeft besloten om de jaarstukken 2024 voor kennisgeving aan te nemen, om met de ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 in te stemmen én om daarop geen zienswijze in te dienen.

Bijlagen

Bijlage 1: Raadsbesluit

Bijlage 2: Aanbiedingsbrief GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg jaarstukken 2024

Bijlage 3: Aanbiedingsbrief GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029

Bijlage 4: Jaarstukken 2024 GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Bijlage 5: Ontwerpbegroting 2026, meerjarenraming 2027-2029 GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Bijlage 6: Concept reactie Raad aan GR Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Voorstel aan Gemeenteraad

Steller: [REDACTED]
E-mail: [REDACTED]@Sittard-Geleen.nl
Team:

Portefeuillehouder:
A.L.W.G. Houtakkers

Reg. nummer :
Reg. datum : 8 april 2025
Reg.nummer(s) bijlagen :